

Visie LochemEnergie op coöperatieve grootschalige windenergie ontwikkeling

Versie 2.4 d.d: 18-10-19

Inleiding

In 2014 ontwikkelde de eerste werkgroep Wind van LochemEnergie een windvisie. Dat hebben ze goed gedaan want LochemEnergie handelt nog steeds volgens die uitgangspunten, maar de omstandigheden zijn wel veranderd. Wat hetzelfde is gebleven is bijvoorbeeld dat we nog steeds wind een belangrijk onderdeel vinden van de energiemix die nodig is om een energietransitie – ook in de gemeente Lochem - plaats te laten vinden. En we vinden nog steeds dat burgers vanaf het begin betrokken moeten zijn bij de plannen en moeten kunnen delen in de opbrengsten dan wel gecompenseerd voor geleden schade. Maar er zijn ook wijzigingen. In 2014 gaven we aan dat we alleen mee zouden doen als de windmolens op gemeentelijk terrein zouden staan. Inmiddels zijn we in een vergevorderd stadium van ontwikkeling van windmolens met IJsselwind, een samenwerking van vier lokale energie coöperaties. De windmolens van IJsselwind zullen volgens plan geplaatst worden op Zutphens grondgebied. In 2019 is het Nationaal Programma Regionale Energie Strategie in werking getreden. De gemeente Lochem heeft daarmee de opdracht gekregen in samenwerking met de gemeenten van de Clean Tech Regio de energietransitie in haar regio vorm te geven. Om aan die opdracht te kunnen voldoen, zal er sprake moeten zijn van substantiële energielandschappen. Uit alle berekeningen blijkt dat een flinke hoeveelheid grote windturbines nodig zal zijn. Alle reden om de windvisie van LochemEnergie onder de loep te nemen en aan te scherpen. Windenergie kan met grote en kleine windmolens, maar dit visie document gaat over coöperatieve grootschalige windenergie ontwikkeling.

Wat is LochemEnergie

LochemEnergie is een lokale energiecoöperatie van en voor burgers (en lokale bedrijven) die als doel heeft om een bijdrage te leveren aan de energietransitie. De focus ligt op het opwekken van hernieuwbare energie (elektriciteit en warmte) door en voor de inwoners van de gemeente Lochem.

Wat wil LochemEnergie?

Ons ultieme doel is dat we zelfvoorzienend worden voor onze behoefte aan duurzame energie. Voor het bereiken van dat doel kan LochemEnergie niet zonder de toepassing van grootschalige windenergie. LochemEnergie vertegenwoordigt al bijna 900 huishoudens, die zelf of collectief energie opwekken. Een waterkrachtturbine zal naar verwachting komend jaar voor 100 huishoudens energie gaan leveren, maar dat is niet voldoende. Windenergie heeft lage productiekosten, een hoge energieopbrengst en neemt relatief weinig ruimte in beslag.

LochemEnergie wil samenwerken

Voor het bereiken van het ultieme doel van zelfvoorziening willen we samenwerking tussen de inwoners van onze gemeente. Was in het verleden samenwerking noodzakelijk voor het ontginnen van de woeste gronden (de marken) of voor het commercialiseren van landbouwproducten (melkcoöperatie), nu is er samenwerking nodig om elkaar te helpen moderne schone energielandschappen te ontwikkelen. We werken samen met de gemeente en we zoeken daarvoor aansluiting bij bestaande overlegstructuren zoals een dorpsraad of vereniging, maar we steunen ook de vorming van nieuwe initiatieven (bijvoorbeeld warmte uit asfalt, waterstofexperiment).

Waarom grootschalige windenergie?

1. Onderdeel van een slimme mix van duurzame energie: lage productiekosten, betrouwbaar. Zonder windenergie kunnen we nooit de energietransitie realiseren. Zonne-energie is op dit moment economisch minder rendabel dan windenergie, maar de productie is wel sneller te realiseren. Een ander praktisch nadeel van zonne-energie is de afhankelijkheid van de zon, schijnt deze niet (avond) of beperkt, dan zijn er andere bronnen nodig. De strategie is én, én, én, én ..... Ook moet er rekening worden gehouden met pieken in het verbruik over de dag en door het jaar heen.
2. Verantwoordelijkheid voor toekomstige generaties: zonder grootschalige wind kunnen we geen echte duurzame leefomgeving bouwen en zullen we fossiele brandstoffen nodig blijven hebben. Windenergie is onuitputtelijk en de opwekking ervan veroorzaakt nauwelijks CO₂-uitstoot. Ook als we de materialen en de bouw van de windturbines meenemen dan is de CO₂-uitstoot van windmolens 50 keer lager dan van centrales met fossiele brandstoffen. In 3 tot 6 maanden heeft een windturbine de benodigde energie voor de productie van de installatie en bouw ervan geleverd. Bij lokale productie is windenergie extra duurzaam omdat we minder energie transportverliezen hebben.
3. Kansen voor het platteland. We hebben ruimte voor zonneparken en windturbines dus zal die ruimte gebruikt worden voor energieproductie. Door de productie over te laten aan de grote energiemaatschappijen krijgen we alleen de lasten. Door zelf te produceren staan daar de lusten tegenover.
4. Bijdragen aan nationale en mondiale klimaatdoelstellingen. We leven niet op een eiland. Lokale inspanningen dragen bij aan deze doelen. De ambitie van LochemEnergie sluit naadloos aan bij de ambitie van de gemeente Lochem en de Regionale Energie Strategie.

Niet iedereen is blij met windenergie

Grote windturbines kunnen op een efficiënte manier een grote groep mensen van energie voorzien maar direct omwonenden zullen geconfronteerd worden met de aanwezigheid van de turbines. Niet iedereen is daar blij mee. LochemEnergie verwacht een brug te kunnen slaan tussen opwek en verbruik en tussen lusten en lasten. Vanuit de coöperatieve gedachte kan iedereen kan dan mee doen en profiteren van windenergie. Transparantie is daarbij het sleutelwoord.

Wat is de coöperatieve aanpak van LochemEnergie? Wat betekent van en voor burgers?

1. Heldere informatie over plannen en het proces
2. Ruimte geven aan alle meningen over windenergie, bijvoorbeeld via een bewonersplatform. Veel mensen staan positief tegenover duurzame energie, maar verzetten zich als de windmolen dichtbij hun eigen huis geplaatst wordt. LochemEnergie gaat het gesprek aan met alle betrokken partijen om alle problemen en mogelijke oplossingen in kaart te brengen. (Algemeen belang versus eigen belang?)
3. Heldere informatie over compensatie voor omwonenden (bijvoorbeeld waardevermindering van een woning) en/of voor het gebied (gemeenschappelijke voorzieningen of landschapsaanpassingen).
4. Heldere informatie over besluitvorming bij (blijvende) meningsverschillen.
5. Samen investeren, samen opbrengsten delen. LochemEnergie is een burgerbedrijf op coöperatieve basis.
6. Samen ontwerpen van een energielandschap in het prachtige cultuurhistorische landschap van Lochem.

Meerdere mogelijkheden voor grootschalige windenergie-realiseratie.

- LochemEnergie is een beweging van onderop en dat vinden we belangrijk. Op het gebied van windenergie zijn BetuweEnergie en NijmegenPower zijn inspirerende voorbeelden voor ons. Een coöperatie biedt schaalvoordelen: door krachten te bundelen kunnen individuele burgers en/of bedrijven meer en sneller hun ambities realiseren. Door als coöperatie zelf energie op te wekken blijft het geld in de coöperatie beschikbaar en kunnen de baten ten goede komen aan het beperken van de woonlasten, voorzieningen in de eigen gemeente of in de eigen kern. En voor nieuwe duurzame initiatieven. Ook de lokale industrie kan hiervan profiteren door mee te gaan in innovaties.
- Een regionale aanpak met andere energie coöperaties. De regio Stedendriehoek (samenwerkingsverband van de zeven gemeentes uit de driehoek Apeldoorn, Deventer en Zutphen) ofwel de CleanTechRegio (CTR) is voor windenergie de schaal van werken voor LochemEnergie. Graag werken we samen met zustercoöperaties uit deze regio om samen in de RES windenergieontwikkeling waar mogelijk samen op te pakken, maar ook met initiatieven van aangrenzende gemeenten. We werken al samen in IJsselwind. De energiecoöperaties van Zutphen, Brummen, Voorst en Lochem zijn daarin elk voor 25% eigenaar. De consequentie daarvan is dat de windturbines niet per se op de eigen gemeentegrond geplaatst worden. De windturbines van IJsselwind zijn gepland in de gemeente Zutphen.
- LochemEnergie vindt dat samenwerken met commerciële marktpartijen kan als minimaal 50% kosten, bezit en opbrengst is gegarandeerd voor de leden van LochemEnergie. LochemEnergie voelt zich hierin gesteund door het Klimaatakkoord van juni 2019, waarin gestreefd wordt naar lokale duurzame energieproductie voor 50% in eigendom van burgers in 2030.

Besluitvorming en slagkracht bestuur

De Algemene Ledenvergadering geeft het bestuur mandaat voor het ontwikkelen van grootschalige windenergie. De werkgroep Wind kan binnen het mandaat daarmee aan de slag voor met het ontwikkelen van serieuze wind-ontwikkelplannen. De werkgroep stemt af met het bestuur over de voortgang. Belangrijke beslissingen worden door het bestuur genomen. Het bestuur bepaalt of in een specifieke situatie een leden raadpleging nodig is.